

**Pitanje za usmeni odgovor O-000017/2021
upućeno Komisiji**

Članak 136. Poslovnika

**Lucia Āuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Pierfrancesco Majorino, Jordi Cañas,
Stefania Zambelli, Katrin Langensiepen, José Gusmão**
u ime Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja

Predmet: Autizam i uključivo zapošljavanje

Autizam je doživotni invaliditet složenog karaktera koji svaku oboljelu osobu pogađa na drugačiji način. Procjenjuje se da pet milijuna ljudi u Europi pripada autističnom spektru¹. Autistične osobe, bez obzira na potrebu za potporom, suočavaju se s visokom razinom diskriminacije u svim aspektima života, među ostalim u obrazovanju i profesionalnom osposobljavanju, što dovodi do njihovog težeg zapošljavanja. Nezaposlenost nerazmjerno pogađa autistične osobe, uključujući one s natprosječnom razinom obrazovanja². Stopa zaposlenosti autističnih osoba niža je od 10 %³, što je znatno niže od stope od 47 % za osobe s invaliditetom i 72 % za osobe bez invaliditeta. One su često nedostatno zaposlene, rade na nesigurnim i/ili kratkoročnim poslovima s vrlo niskom plaćom, često u ustanovama i zaštićenim okruženjima, te su izloženi visokom riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Zbog pandemije imaju manje prilika za obrazovanje i zapošljavanje jer napuštaju svoja radna mjesta, dobivaju otkaze, a pružanje usluga podrške i intervencija stavljeno je na čekanje. U pogledu njihova prava na potpuno sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima te u pogledu nove strategije za osobe s invaliditetom⁴, Direktive o jednakosti pri zapošljavanju⁵, akcijskog plana za europski stup socijalnih prava, ciljeva održivog razvoja UN-a i Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja postavio bi Komisiji sljedeća pitanja:

1. Koje mjere će Komisija poduzeti kako bi poboljšala izgleda za osobni razvoj i rezultate zapošljavanja autističnih osoba, posebno u pogledu zaštite u okviru pravnih okvira kojom su obuhvaćeni socijalna sigurnost, uvjeti rada, minimalne plaće i nediskriminacija u institucijama; individualizirana i specijalizirana potpora u obrazovanju i osposobljavanju te u prijelazu između njih i zapošljavanja; individualizirani pristupi za utvrđivanje potreba i poboljšanje zapošljivosti (među ostalim s izmijenjenim postupcima zapošljavanja i tečajevima osposobljavanja u organizaciji poslodavaca koji dokazano djeluju) kako bi se zajamčilo kvalitetno i uključivo zapošljavanje s jednakom plaćom, kao

¹ Procjena prevalencije autizma kod 1 od 100 osoba, usp. Elsabbagh, M. et al., „Globalna prevalencija autizma i ostalih pervazivnih razvojnih poremećaja” (*Global Prevalence of Autism and Other Pervasive Developmental Disorders*), *Istraživanja u području autizma (Autism Research)*, sv. 5., br. 3, 2012.; Fombonne, E. et al., „Prevalencija poremećaja autističnog spektra u uzorku cjelokupne populacije” (*Prevalence of Autism Spectrum Disorders in a Total Population Sample*), *Američki časopis za psihijatriju (The American Journal of Psychiatry)*, sv. 168., br. 9, 2011.; Mreža za praćenje autizma i invaliditeta povezanih s razvojem (*Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network*), „Prevalencija poremećaja autističnog spektra – Mreža za praćenje autizma i invaliditeta povezanih s razvojem” (*Prevalence of Autism Spectrum Disorders – Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network*), 14 lokacija, Sjedinjene Američke Države, 2008., *Tjedno izvješće o morbiditetu i mortalitetu: Sažeci o praćenju (Morbidity and Mortality Weekly Report: Surveillance Summaries)*, sv. 61., br. 3, 2012.; Mattila et al 2011.; Saemundsen, E. et al., „Prevalencija poremećaja autističnog spektra u islandskoj kohorti rođenih” (*Prevalence of autism spectrum disorders in an Icelandic birth cohort*), *BMJ Open*, 2013.; Baird, G. et al., „Kvocijent inteligencije kod djece s poremećajima autističnog spektra: podaci dobiveni u sklopu Projekta za osobe s posebnim potrebama i autizmom (SNAP)” (*IQ in children with autism spectrum disorders: data from the Special needs and Autism Project (SNAP)*), *Psihološka medicina (Psychological Medicine)*, svezak 41., br. 3, 2011.

² Riedel, A. et al., „Nezaposlene osobe s kvalitetnim obrazovanjem – o obrazovanju, zapošljavanju i komorbiditetima kod odraslih osoba u Njemačkoj koje pate od poremećaja autističnog spektra pri čemu su visoko funkcionalne” (*Well Educated Unemployed – On Education, Employment and Comorbidities in Adults with High-Functioning Autism Spectrum Disorders in Germany*), *Psihijatrijska praksa (Psychiatrische Praxis)*, svezak 43., br. 1, 2016.

³ Izlaganje koje je organizacija *Autism Europe* 5. studenoga 2019. pripremila za Odbor Europskog parlamenta za zapošljavanje i socijalna pitanja dostupno je na sljedećoj poveznici: https://www.autismeurope.org/wp-content/uploads/2019/11/presentation_employment_autism_final2.pptx.pdf

⁴ Strategija za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030. (COM(2021)0101).

⁵ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

što je slučaj kod osoba bez invaliditeta, kao i prilagođeni radni uvjeti; upotreba pomoćne tehnologije; i korištenje sredstava EU-a u tom kontekstu?

2. Kako će Komisija konkretno poboljšati i zajamčiti prikupljanje i praćenje kvalitetnih kategoriziranih podataka o stanju zapošljavanja autističnih osoba, uključujući osobe s dodatnim dijagnozama, drugim vrstama invaliditeta te osobe u ustanovama i zaštićenim okruženjima?

3. Koje konkretne mjere predlaže Komisija kako bi se u obzir uzeli kvaliteta života, raznolikost situacije i potrebe osoba s poremećajima autističnog spektra te učinci pandemije i višedimenzionalne diskriminacije s kojima se suočavaju, među ostalim u područjima obrazovanja, stanovanja, zapošljavanja, socijalne zaštite i uključenosti te kako bi se zajamčilo da države članice pri provedbi strategije EU-a za osobe s invaliditetom zadovolje specifične potrebe tih osoba?

Podneseno: 17.3.2021

Rok za odgovor: 18.6.2021